

Framtidens äldreomsorg

Karlstad kommun

September 2021

Projektledare: Christer Marklund, certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare: Jonathan Melkko, revisionskonsult

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Karlstad kommun genomfört en granskning av framtidens äldreomsorg. Granskningens syfte är att bedöma om vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett *i allt väsentligt* ändamålsenligt sätt och med *inte helt* tillräcklig kontroll.

Huvudsakliga iakttagelser:

- Det finns en långsiktig planering för framtidens äldreomsorg.
- Uppföljning av arbetet med framtidens äldreomsorg är i vissa områden ej tillräcklig.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det en långsiktig planering inom området? > 3 år.	Ja
Finns det en tydlig och ändamålsenlig framtidsstrategi avseende utbud av äldreomsorg? Fokus på flexibilitet och effektivitet	Ja
Är beslutsunderlagen inom området heltäckande? Fokus på konsekvensanalys och jämförelse med likartade kommuner.	Ja
Finns det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg till omfattning och innehåll?	Delvis
Fattar nämnden tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg?	Nej

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet bör vård- och omsorgsnämnden prioritera följande rekommendationer:

- att en strukturerad och kontinuerlig uppföljning av arbetet med planering för framtidens äldreomsorg säkerställs.
- att nämnden fattar tydliga och aktiva beslut utifrån den uppföljning som kommer nämnden tillhanda.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Långsiktig planering	6
Framtidsstrategi	7
Heltäckande beslutsunderlag	10
Uppföljning	11
Beslut utifrån uppföljning	13
Samlad bedömning	14
Rekommendationer	14
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	14

Inledning

Bakgrund

De kommande årens demografiska utveckling innebär en kraftig ökning av antalet äldre samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder utvecklas långsammare. De ekonomiska förutsättningarna kommer därför att innebära krav på att "göra mer med mindre", dvs att äldreomsorgen bedrivs effektivt idag och med en planering för framtiden. Här finns också en förväntan att verksamheten ska bedrivas med en hög kvalitet som har sin utgångspunkt i den enskildes behov.

Kommunens äldreomsorg står därför inför stora utmaningar. Detta ställer stora krav på att verksamheten utformas på ett långsiktigt uthålligt sätt. Ett bristfälligt arbete inom området riskerar att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisorerna har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende vård- och omsorgsnämndens arbete med att utforma framtidens äldreomsorg.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Revisionsfrågor:

1. Finns det en långsiktig planering inom området? > 3 år.
2. Finns det en tydlig och ändamålsenlig framtidsstrategi avseende utbud av äldreomsorg? Fokus på flexibilitet och effektivitet
3. Är beslutsunderlagen inom området heltäckande? Fokus på konsekvensanalys och jämförelse med likartade kommuner.
4. Finns det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg till omfattning och innehåll?
5. Fattar nämnden tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg?

Fråga 1-2 utgör underlag för att pröva om granskningsområdet hanteras på ett ändamålsenligt sätt. Fråga 3-5 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 6:6, 6:38, 11:1
- Socialtjänstlagen 3:1-2
- Kommuninterna styrdokument som rör granskningsområdet

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att avse vård- och omsorgsnämndens ansvar för äldreomsorgen. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2020-2021. I övrigt se syfte och revisionsfrågor.

Metod

Granskningen har genomförts genom analys av för granskningen relevant dokumentation samt kompletterande intervjuer med:

- Vård- och omsorgsnämndens presidium
- Vård- och omsorgsdirektör
- Beställarchef
- Utvecklingschef
- Verksamhetschef för trygghetsboende, vårdboende samt hemtjänst
- Ekonomichef

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Långsiktig planering

Revisionsfråga 1: Finns det en långsiktig planering inom området? > 3 år.

lakttagelser

Vård- och omsorgsnämndens långsiktiga planering utgörs främst av dokumentet *Långtidsprognos äldreomsorg 2017-2025*. Dokumentet har tagits fram av vård- och omsorgsförvaltningen utifrån myndighetsrapporter och lagkrav. Den har inte behandlats av nämnden, men har utgjort beslutsunderlag vid framtagandet av Verksamhetsplan 2018-2019. Långtidsprognosen belyser bl.a. åldersutveckling, behov av särskilda boendeformer samt behov av insatser för äldre. Långtidsprognosen är således ett underlag för vidare planering och arbete med äldreomsorgen.

Långtidsprognosen beskriver bl.a. utvecklingen av hemtjänst och särskilt boende under 2013-2016, omvärldsanalys samt nuläge och strategier. En sammanställning över förväntad befolkningsutveckling presenteras i prognosen. Befolkningen inom samtliga åldrar förväntas öka från år 2016 fram till 2025, med undantag för åldersgrupperna 65-69 samt 70-74. Från intervjuer framgår att vård- och omsorgsförvaltningen påbörjat arbetet med en ny arbetsmodell för att ta fram långtidsprognoser avseende ett, tre-fyra och tio år, vilket planeras bli klart till hösten 2021.

Från långtidsprognosen framgår syften och mål med de arbeten och strategier som pågår utifrån hur prognosen ska hanteras. Från vård- och omsorgsförvaltningens verksamhetsplan 2021, antagen av nämnden 2020-12-10, framgår flertalet nämndsmål som har bäring på planering för framtidens äldreomsorg. Det ska dock tilläggas att verksamhetsplanen avser 2021 års arbete, varpå den inte bör anses som långsiktig planering (> 3 år). Däremot finns det, som nämnt, mål som indirekt berör framtidens äldreomsorg då dessa belyser insatser som krävs för att möjliggöra de strategier som nämndes ovan i form av välfärdsteknologi, behovstrappan etc. Några exempel på dessa nämndsmål är:

- Verksamheten ska vara modern och med hjälp av ny teknik för både medarbetare och kunder utvecklas i takt med övriga samhället
- Alla kunder ska uppleva en meningsfull vardag genom att aktiviteter är anpassade utifrån behov och önskemål

Vidare har nämnden beslutat om en *långsiktig investeringsplanering 2023-2027* (2020-04-08). I planeringen framgår bl.a. beräkning för de framtida behoven och hur kostnaderna kommer att se ut fram till 2027, se bild 2.1 nedan:

	2019	2027	Förändring	Andel	Teoretisk ökning
65-79 år	13 813 st	14 046 st	233	1 %	2
80+ år	5 304 st	7 056 st	1 752	11,6 %	203

Bild 2.1

Bilden ovan, 2.1, visar på att antalet personer som är 80+ ökar jämfört med åldrarna 65-79, vilket bl.a. tyder på att människor lever längre än de gjorde tidigare.

I investeringsplaneringen 2023-2027 beskrivs behovet samt syftet med investeringarna. Vi noterar även att statistik för *kostnad per brukare* och behoven tas med i beräkningen för det framtida behovet av lokaler. En beräkning som görs i investeringsplaneringen 2023-2027 kommer fram till att 200 nya vårdboendeplatser skulle behövas till 2027. Det har dock noterats en minskad efterfrågan, framförallt inom hemtjänsten, då behovet av vårdboendeplatser inte ökar linjärt med ökningen av antalet personer över 80 år eftersom folk bl.a. är friskare längre. Genom upphandlingen av 40 nya vårdboendeplatser som tillfördes nämnden våren 2020, med möjlighet till ytterligare 20 platser, samt de nya demografiska förutsättningarna beskrivs behovet av vårdboendeplatser till 2025-2026 ligga på 54-63 platser. Detta kräver även en planering för en tomt ett par år innan upprättandet av vårdboendet.

Vi har även noterat ett uppdrag från SKR¹ i form av *Modellkommun för utveckling av välfärdsteknik* som är ett uppdrag som Karlstad kommun fått och som sträcker sig åren 2020-2022. Uppdraget består bl.a. av att kunna erbjuda kunder/brukare inom äldreomsorgen ett självständigt liv genom fler välfärdstekniska produkter, möjliggöra att nya kunder/brukare tidigt kommer i kontakt med tekniken och tjänsterna som finns samt att samverka med företag som vill och kan utveckla dessa produkter och tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ett modernt trygghetsboende som ska vara ett modellboende för ny teknik och digitala tjänster har startats upp i april 2021, vid namnet *Stjärnhuset*. Modellboendet ska visa hur ny teknik, moderna hjälpmedel och digitala tjänster skapar förutsättningar för ökad självständighet, trots att brukare är i behov av stöd.

¹ Sveriges kommuner och regioner.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Finns det en långsiktig planering inom området? > 3 år.

Bedömning: Ja.

Bedömning utgår ifrån att det framförallt genom *Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025* finns en långsiktig planering och behovsbeskrivning inom området.

Framtidsstrategi

Revisionsfråga 2: Finns det en tydlig och ändamålsenlig framtidsstrategi avseende utbud av äldreomsorg? Fokus på flexibilitet och effektivitet

Här vill vi inleda med att beskriva skillnaden mellan en plan och en strategi. En plan är ingen strategi. En plan beskriver bara stegen för att nå ett mål. En strategi handlar också om hur utmaningar kan hanteras med olika medel för att uppnå det som bedöms som bästa möjliga resultat.

lakttagelser

I föregående avsnitt konstaterades att det finns en långsiktig planering för framtidens äldreomsorg i Karlstad kommun, framförallt genom *Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025*.

Långtidsprognosen beskriver hur demografiutvecklingen förväntas se ut fram till 2025 genom att bl.a. beräkna hur andelarna av åldersgrupper kommer se ut. Utifrån den förväntade konsumtionen av hemtjänst och särskilt boende tillsammans med demografiutvecklingen har sedan en beräkning gjorts på hur förändringen av antal brukare, hur många timmar som nyttjas av brukare samt hur kostnadsförändringen kommer se ut 2025 jämfört med 2016. Tydligt är att antal brukare och timmar/dygn som nyttjas blir fler samt att kostnaderna därtill ökar. Detta är en utmaning för kommunen att lösa detta för att få en hållbar framtida äldreomsorg.

Som nämnts i avsnittet *Långsiktig planering* lägger långtidsprognosen fokus på ett antal arbeten/strategier som pågår inom vård- och omsorgsförvaltningen för att vidta åtgärder mot de demografiska utmaningarna. Nedan redogörs på vilket sätt arbetet/strategin fokuserar på utbudet av framtidens äldreomsorg:

- Individ i centrum: ett större fokus ska läggas på individen i äldreomsorgen då alla är olika och har olika behov. Individen ska få möjlighet att stärka sina egna resurser och anhörigas delaktighet i utredning, planering och insatser ska öka.
- Personalförsörjning: det är viktigt att inte bara behålla befintlig personal, men även att lyckas attrahera ny personal. Ett antal projekt (MIVO² och Ung Omsorg³) är pågående inom förvaltningen för att säkra en hållbar personalförsörjning utifrån de framtida behoven avseende utbud av äldreomsorg. Intervjuade nämner även att

² Mångfald i vård och omsorg.

³ Syftar till att väcka ungas intresse för vård- och omsorgsycket.

särskilda personer som ska arbeta med att förbättra schemalaggningsen ska anställas för att på så sätt effektivisera verksamheterna.

- Valfärdsteknologi: detta beskrivs vara en av de främsta framgångsfaktorerna för att säkerställa utbudet av framtidens äldreomsorg. Det är stort fokus på självständighet och trygghet för de äldre genom att utveckla former och tjänster som gör detta möjligt. Valfärdsteknologin möjliggör i sin tur således även en flexibel och effektiv äldreomsorg.
- Behovstrappan: detta arbete berör ovan nämnda punkter då behovstrappan utgår från individen i centrum, dvs. vilka behov som varje brukare är i behov av och hur behoven kan tillfredsställas. Genom flexibla former och med hjälp av valfärdsteknik kan omsorg ske genom serviceinsatser, trygghetslarm, hembesök etc. Bilden nedan (2.2) visar nuvarande verksamhet och strategier samt möjlig utveckling genom en behovstrappa.

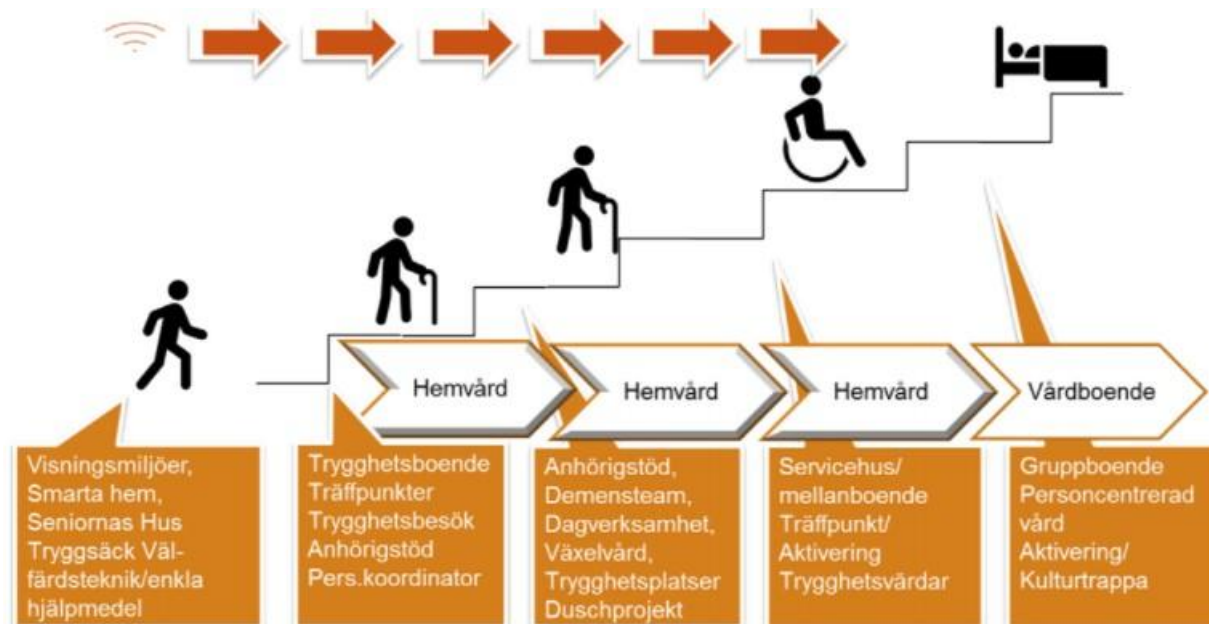

Bild 2.2

Som i tidigare avsnitt noterats beskriver Investeringsplanen 2023-2027 det utbud av vårdboendeplatser som bör finnas utifrån behoven samt de demografiska förutsättningarna.

Från intervjuer beskrivs även att medborgardialoger och mötesplatser har skett för att fånga in åsikter och värderingar från den äldre befolkningen i kommunen. Med anledning av covid-19-pandemin har dock detta arbete pausats. Dock nämns att det till hösten 2021 planeras en medborgardialog där det ska diskuteras vad äldre önskar få ut i samband med att nya äldreboenden byggs. Intervjuade nämner även att träffar med intresseorganisationer sker kontinuerligt, som nu har skett digitalt i och med pandemin.

Enligt intervjuade får nämnden tilldelning av resurser utifrån en demografisk modell som grundar resurstilldelningen utifrån exempelvis antal äldre i olika åldersgrupper. Tilldelningen justeras sedan i efterhand utifrån faktisk befolkningsprognos, vilket innebär

att om nämnden tilldelats för mycket resurser ger nämnden tillbaka detta och vice versa. Intervjuade anser tilldelningsprincipen fungera väl samt att det finns en samsyn över de prognoser av demografiutvecklingen som finns och den ekonomiska verkligheten.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Finns det en tydlig och ändamålsenlig framtidsstrategi avseende utbud av äldreomsorg? Fokus på flexibilitet och effektivitet

Bedömning: Ja.

Bedömningen baseras på att det finns en tydlig beskrivning vilka behov som finns avseende utbudet av äldreomsorg och vilket arbete som krävs för att möjliggöra detta utbud. Välfärdsteknik och ökad självständighet är några viktiga faktorer som lyfts för att säkra en flexibel och effektiv äldreomsorg.

Heltäckande beslutsunderlag

Revisionsfråga 3: Är beslutsunderlagen inom området heltäckande? Fokus på konsekvensanalys och jämförelse med likartade kommuner.

lakttagelser

Nämndens beslutsunderlag och riktning inom framtidens äldreomsorg utgörs främst av *Långtidsprognos äldreomsorg 2017-2025*, men även av vård- och omsorgsnämndens *Långsiktiga investeringsplanering 2023-2027*.

Konsekvensanalyser

Som nämnts inom avsnittet *Långsiktig planering* har Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025 tagits fram utifrån myndighetsrapporter och lagkrav. Den beskriver bl.a. det läge som kommunen befann sig i 2017 samt vård- och omsorgsförvaltningens arbete och strategier för äldreomsorgen från 2017 och framåt. Långtidsprognosen tar även hänsyn till omvärldsanalys och demografiska faktorer.

Långtidsprognosen ger således en konsekvensanalys över kommande års utmaningar för äldreomsorgen i Karlstad kommun och beskriver de framtida behoven av insatser inom äldreomsorg som exempelvis hemtjänstvolym, boende och boendestöd. Från intervjuer beskrivs att långtidsprognosen används av både förvaltning och nämnd och ligger till grund för de beslut som tas för äldreomsorgen. Vi kan exempelvis se att långtidsprognosen fanns med som beslutsunderlag vid nämndens godkännande av vård- och omsorgsförvaltningens verksamhetsplan 2018-2019. Vi kan dock inte se att den ligger med som beslutsunderlag för förvaltningens verksamhetsplan 2021. Däremot har verksamhetsplanen 2021 ett stort fokus på välfärdsteknik i och med arbetet med *Modellkommun för utveckling av välfärdsteknik*, vilket är ett uppdrag från SKR och som sträcker sig åren 2020-2022.

Den *Långsiktiga investeringsplaneringen 2023-2027* ska beskriva vård- och omsorgsnämndens lokalbehov inför perioden 2023-2027 samt vad syftet är med

behovet (t.ex. demografi, arbetsmiljö etc), när behovet behöver vara uppfyllt samt konsekvensbeskrivning om en sådan investering inte genomförs eller försenas.

I den långsiktiga investeringsplanen 2023-2027 framgår lokalbehoven, syftet med behoven samt när dessa behov behöver vara uppfyllda. Dock framgår inte tydligt en konsekvensbeskrivning för om behoven även kvarstår efter periodens utgång.

Från intervjuer beskrivs att ett omfattande arbete med den strategiska planen har skett, som nu bl.a. innehåller omvärldsanalys där äldreomsorgens framtida utmaningar lyfts. Arbetet med planen har skett genom workshops med både tjänstemän och politiker. Vidare beskrivs att det görs djupare målanalyser inom strategiskt viktiga områden som ska utgöra underlag för framtida politiska ställningstaganden. Strategiska planen utgör därav en av grunderna för de beslut som tas inom granskningsområdet.

Jämförelser

I Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025 görs ett antal jämförelser med tidigare år för exempelvis kostnaderna i hemtjänst, men även mellan andra kommuner för *Kostnad per brukare*. En av slutsatserna som görs i långtidsprognosen är att Karlstad kommun har en högre andel brukare med insatser i ordinärt boende samt en lägre andel med särskilt boende och LSS i jämförelse med riket i övrigt. Detta betonas även i intervjuer. Vidare innehåller långtidsprognosen jämförelser mellan kommunen och riket avseende åldersgrupper.

Statistik från Kolada⁴ visar på att Karlstad kommun har lägre kostnader än liknande kommuner⁵ inom flertalet av nyckeltalen för äldreomsorgen. Bl.a. när det gäller kostnaden för hemtjänst och särskilt boende (kr/brukare) samt nettokostnadsavvikelse inom äldreomsorgen. Medelvärdet för personalkontinuitet, d.v.s. antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, var dock under 2019 högre i Karlstad kommun (18) än för liknande kommuner (15). Under 2020 visade Karlstad kommun något lägre brukarbedömning⁶ för hemtjänsten (84 %) jämfört med liknande kommuner (88 %). Vid brukarbedömning för särskilt boende 2020 hade kommunen en motsvarande nivå (83 %) som liknande kommuner hade (81 %).

Från intervjuer framkommer sammanfattningsvis följande:

- det finns en medvetenhet om att äldreomsorgen inom kommunen bedrivs på ett liknande eller mer effektivt sätt än liknande kommuner.
- andelen särskilda boenden inom Karlstad kommun är lägre än liknande kommuner, något som även minskar kostnaderna jämfört med de som har en högre andel.

⁴ Kolada.se - Databas som visar nyckeltal för olika verksamhetsområden i kommuner och regioner.

⁵ Jämförelsegrupp bestående av Eskilstuna, Gävle, Halmstad, Kristianstad, Luleå, Sundsvall och Växjö som kolada tagit fram och som strukturellt liknar Karlstad kommun.

⁶ Antal personer i åldrarna 65+ som uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten som besvarat undersökningen av äldres uppfattning.

- årligen görs analyser och genomgångar kring nyckeltal av bl.a. kostnad/brukare

Bedömning

Revisionsfråga 3: Är beslutsunderlagen inom området heltäckande? Fokus på konsekvensanalys och jämförelse med likartade kommuner.

Bedömning: Ja.

Bedömningen grundar sig i att det finns väldokumenterade underlag inom området samt att det finns en kunskap inom förvaltning och nämnd vilka förutsättningar som äldreomsorgen i Karlstad kommun har.

Uppföljning

Revisionsfråga 4: Finns det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg till omfattning och innehåll?

lakttagelser

För att säkerställa att arbetet med framtidens äldreomsorg sker på ett ändamålsenligt sätt är det väsentligt att följa upp arbetet.

I Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025 beskrivs att arbetet som krävs för att bemöta de demografiska utmaningarna behöver följas upp och utvärderas kontinuerligt. Ytterligare förtydligandet när eller hur detta ska ske framgår inte. Vi har inte noterat att dokumenterad uppföljning av långtidsprognosen genomförts. Av intervjuade beskrivs dock att långtidsprognosen är avsedd att uppdateras årligen men att detta inte skett p.g.a. pandemin. Vidare framhäver de intervjuade att en ny långtidsprognos ska tas fram under hösten 2021 när mål- och strategisk plan ska upprättas inför kommande år. I samband med det följs även långtidsprognosen 2017-2025 upp.

Uppföljning av vård- och omsorgsförvaltningens verksamhetsplan sker årligen. I uppföljningen följs såväl målen som den övergripande verksamheten upp, genom en verksamhetsberättelse. Från uppföljningen av 2020 års verksamhetsplan framgår exempelvis att användningen av välfärdstekniska tjänster har ökat kraftigt under 2020, främst vad gäller trygghetskamera, läkemedelsfördelare och kognitionsstöd. I uppföljningen av verksamhetsplanen nämns även arbetet med *Modellkommun för välfärdsteknik* och särskilda arbeten som sker inom projektet.

Utöver verksamhetsplanen görs även uppföljningar till nämnd via månads- och delårsrapporter samt helårsredovisning, dessa är dock på en mer övergripande nivå utan särskild styrning mot framtidens äldreomsorg.

Intervjuade beskriver att en större uppföljning ska ske till nämnd i augusti 2021 för arbetet med *Modellkommun för välfärdsteknik*. Vidare beskrivs att uppföljning till nämnd även sker muntligt genom att förvaltningen besöker nämnd och informerar om pågående

arbete. Enligt intervjuer genomför nämnden även så kallade studiebesök, där nämnden besöker olika verksamheter för att få en egen bild av hur det ser ut.

Slutligen nämner intervjuade att uppföljning via *Stratsys*⁷ även ska utökas inom kort. Hittills har verksamhetsuppföljning inom stratsys främst skett av verksamhetschefer, men även enhetscheferna ska inkluderas i Stratsys-arbetet under 2021. All rapportering till nämnd ska sedan gå via Stratsys. Idag finns det en viss spretighet, enligt intervjuade, med att få uppföljningar från samtliga verksamheter vilket Stratsys förväntas underlätta.

Enligt nuvarande struktur följs verksamhetsplan upp årligen, utöver det finns det ingen strukturerad uppföljning som syftar till att beskriva arbetet med framtidens äldreomsorg. Däremot sker det en kontinuerlig verksamhetsrapportering till nämnd som indirekt inkluderar framtidens äldreomsorg.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Finns det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg till omfattning och innehåll?

Bedömning: Delvis.

Då det saknas en strukturerad uppföljning av arbetet inom framtidens äldreomsorg blir bedömningen *delvis* på denna revisionsfråga. Samtidigt får nämnden en uppföljning inom området, men denna uppföljning sker dock oftast muntligt och utan särskild styrning på vad som ska följas upp.

Beslut utifrån uppföljning

Revisionsfråga 5: Fattar nämnden tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg?

lakttagelser

I ovanstående avsnitt, *Uppföljning*, framkom att det delvis finns en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg.

Intervjuade från förvaltnings- och nämndsnivå uppger att beslut och inriktningar som tas inom framtidens äldreomsorg grundar sig i de dokument och planer som finns samt utifrån de uppföljningar som görs. En viktig del för nämndens och förvaltningens fortsatta uppföljning består i att implementera Stratsys för att på så sätt få en strukturerad uppföljning. Utifrån en strukturerad uppföljning finns det även bättre möjligheter att fatta tydliga och aktiva beslut kring framtidens äldreomsorg. De beslut som fattas utifrån uppföljning av arbetet med framtidens äldreomsorg sker genom uppföljningen av verksamhetsplanen (per delår och helår). Eftersom verksamhetsplanen inte syftar till att ha en tydlig styrning mot framtidens äldreomsorg, utan istället de utmaningar och områden som ska arbetas med under innevarande år, blir även besluten inte direkt relaterbara till åtgärder inom framtidens äldreomsorg.

⁷ Systemverktyg för strategisk planering och uppföljning.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Fattar nämnden tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg?

Bedömning: Nej.

Utifrån den låga graden av strukturerad uppföljning inom granskningsområdet som sker framgår att nämnden inte fattar tydliga och *aktiva* beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg. Vi ser att det finns en god struktur med dokument och projekt inom området. Dessa har dock inte tillkommit utifrån särskild uppföljning, utan genom förstudier, analyser och information. Däremot noteras att det finns goda möjligheter till att detta område kan förbättras i och med införandet av Stratsys.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Karlstad kommun genomfört en granskning av framtidens äldreomsorg. Granskningens syfte är att bedöma om vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett *i allt väsentligt* ändamålsenligt sätt och med *inte helt* tillräcklig kontroll.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet bör vård- och omsorgsnämnden prioritera följande rekommendationer:

- att en strukturerad och kontinuerlig uppföljning av arbetet med framtidens äldreomsorg säkerställs.
- att nämnden fattar tydliga och aktiva beslut utifrån den uppföljning som kommer nämnden tillhanda.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Finns det en långsiktig planering inom området? > 3 år.	Ja Det finns, framförallt genom Långtidsprognos Äldreomsorg 2017-2025, en långsiktig planering och behovsbeskrivning inom området.
2. Finns det en tydlig och ändamålsenlig framtidsstrategi avseende utbud av äldreomsorg? Fokus på flexibilitet och effektivitet	Ja Det finns en tydlig beskrivning vilka behov som finns avseende utbudet av äldreomsorg och vilket arbete som krävs för att möjliggöra detta utbud. Valfärdsteknik och ökad självständighet är några viktiga faktorer som lyfts för att säkra en flexibel och effektiv äldreomsorg.
3. Är beslutsunderlagen inom området heltäckande? Fokus på konsekvensanalys och jämförelse med likartade kommuner.	Ja Det finns väldokumenterade underlag inom området samt en kunskap inom förvaltning och nämnd vilka förutsättningar som äldreomsorgen i Karlstad kommun har.

4. Finns det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg till omfattning och innehåll?

Delvis

Det saknas en strukturerad uppföljning av arbetet inom framtidens äldreomsorg. Samtidigt får nämnden en uppföljning inom området, men denna uppföljning sker dock oftast muntligt och utan särskild styrning på vad som ska följas upp.

5. Fattar nämnden tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg?

Nej

Utifrån den låga graden av strukturerad uppföljning inom granskningsområdet som sker framgår att nämnden inte fattar tydliga och aktiva beslut utifrån uppföljning avseende framtidens äldreomsorg. Vi ser att det finns en god struktur med dokument och projekt inom området. Dessa har dock inte tillkommit utifrån särskild uppföljning, utan genom förstudier, analyser och information

2021-09-16

Lars Dahlin

Christer Marklund

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Karlstad kommuns förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-03-18. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.